

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 369/2015-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], Advokátska kancelária, [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 89/2013 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 3 C 134/2009) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 89/2013 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 89/2013 p r i k a z u j e ďalej konať bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a úhradu trov konania v sume 432,30 € (slovom štyristotridsaťdva eur a tridsať centov), ktorú je Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu [REDAKOVANÉ], Advokátska kancelária, [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 369/2015-17 z 11. júna 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) zastúpeného advokátom [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 89/2013 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 3 C 134/2009).

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol:

«Konanie sa začalo na základe návrhu sťažovateľa doručenom súdu dňa 09. 04. 2009 a bolo vedené pred Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 3C/134/2009...

Po viac ako 4 rokoch (50 mesiacov) bolo na deň 14. 04. 2014 bolo vytýčené pojednávanie, na ktorom súd pod č. k 14C/89/2013-173 vyhlásil medzitýmny rozsudok. Po podanom odvolaní odporcom Krajský súd v Trnave dňa 22. 10. 2014 vydal rozsudok pod č. k. 24Co/494/2014-193, ktorým rozsudok prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľ sa okrem domoženia sa určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru, ktorého sa dočkal po takmer 5 a pol roku domáha i náhrady mzdy, o ktorej sa taktiež v podstate teraz rozhoduje 5 a pol roka, odhliadnuc od toho, že nárok na náhradu mzdy je závislý od určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru. I z tohto dôvodu považujeme konanie 14C/89/2013 ako jeden celok, keďže v prípade, ak by neporušil porušovateľ základné právo na konanie bez zbytočných prietahov v časti určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru, neporušoval a neporušil by tým ani na to nadväzujúci nárok na náhradu mzdy. U sťažovateľa spôsobené a spôsobované súdom spôsobili a spôsobujú a znásobujú stav právnej neistoty, nechť k zákonom a rezignáciu uplatňovať a v podstate možnosť uplatňovať si svoje práva. Ide o pracovnoprávny spor, ktorý má vplyv na živobytie sťažovateľa a bez súdnych rozhodnutí, na ktoré je výlučne povolaný Okresný súd Piešťany, boli a sú stále ohrozované uspokojovania základných životných potrieb.

Nečinnosť súdu a najmä jeho neefektívna činnosť má vplyv i na psychickú stránku sťažovateľa, ktorý už rezignoval na spravodlivosť a do dnešného dňa sa nevie „preniesť“ cez nespravodlivé okamžité skončenie pracovného pomeru v práci, ktorá ho naplňala a bola jeho splneným snom...

To, že ide v tomto konaní o prednostnú vec, ktorej sa má venovať zvýšená pozornosť a rozhodovacia rýchlosť je zrejmé.

V tejto veci ide o prednostnú pracovnoprávnu agendu (neplatné skončenie pracovného pomeru pred takmer 6 rokmi s náhradou mzdy) s ohrozeným živobytím sťažovateľa čo s prihliadnutím na okolnosti prípadu znásobuje porušenie základného práva sťažovateľa na rozhodnutie bez zbytočných prietahov. Ide o konanie, ktoré si vyžaduje osobitnú rýchlosť.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„I. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/89/2013 (pôvodne 3C/134/2009) porušené bolo.

II. Okresnému súdu Piešťany prikazuje, aby v konaní vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 14C/89/2013 konal bez ďalších prietahov.

III. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 6.000 €..., ktorému ich je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia... [2 právne úkony vykonané v roku 2014 v zmysle § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb] [REDAKOVANÉ] v sume 284,08 €... advokátovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na výzvu ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 531/15 zo 4. augusta 2015 a právny zástupca sťažovateľa zaujal k vyjadreniu stanovisko 19. augusta 2015.

Predsedníčka okresného súdu okrem popisu jednotlivých úkonov konajúceho súdu vo vyjadrení uviedla:

„Po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu vedeného pod sp. zn. 14C/89/2013 ako aj ústavnou sťažnosťou uvádzam nasledovné skutočnosti:

Skutočnosť, že pojednávania v danej veci boli vytyčované, resp. procesné úkony vykonávané v dlhších časových intervaloch, najmä v období od roku 2010 do roku 2013 bola podstatne podmienená tým, že znovuobnovený Okresný súd Piešťany od 1. 1. 2008 prevzal do obvodu aj okres Hlohovec a všetky neskončené civilné veci od roku 1997, napriek tomu, že namiesto plánovaných 15 sudcov bol k 1. 1. 2008 obsadený len 7 sudcami, ktorí nedokázali v pridelených veciach konať plynulejšie. Zmeny zákonných sudcov v danej

veci od roku 2008 boli ovplyvnené zmenou obsadenia súdu sudcami, resp. preložením sudcov na iný súd, či ich dlhodobou práceneschopnosťou, čo viedlo k prerozdeleniu už pridelených spisov a tým aj k potrebe všetky prerozdelené veci znovu naštudovať, a keďže išlo o veľké množstvo vecí, obdobia medzi jednotlivými úkonmi to predlžovalo. Od roku 2013, kedy bol Okresný súd Piešťany obsadený aspoň 13 sudcami a z jeho obvodu bol odčlenený okres Hlohovec, sa vo veci plynule konalo a k výraznejším obdobiám nečinnosti nedochádzalo.

Vo vzťahu ku konaniu na Okresnom súde Piešťany uvádzam, že sudcovia podľa možnosti vo veci konali s ohľadom na zaťaženosť, aká je vo všetkých senátoch tunajšieho súdu, preto ani zo strany vedenia súdu nemohlo byť zabezpečené, aby boli nejaké veci prerozdelené z dôvodu nerovnomernej zaťaženia v senátoch. Okrem toho treba poukázať, že všetci sudcovia tunajšieho súdu vybavujú priemerne v registroch C, Cb a P viac ako 700 vecí v senáte, čo im objektívne neumožňuje vo všetkých veciach konať plynulo a bez prietahov.

Na záver si dovoľujem poukázať na existenciu systémových nedostatkov v oblasti výkonu spravodlivosti vo vzťahu k dlhodobému nedostatočnému obsadeniu tunajšieho súdu väčším počtom sudcov, ktoré vedenie súdu či konajúci sudca nemôžu ovplyvniť nástrojmi, ktorými by sami disponovali na vyriešenie tzv. objektívnych okolností prietahov v konaní. Táto skutočnosť bola zohľadnená i schválenou novelou zákona o sídlach a obvodoch súdov, kde s účinnosťou od 1. 5. 2013 bol z obvodu tunajšieho súdu odčlenený územný obvod okresu Hlohovec, čo len z časti prispelo k zníženiu nápadu nových vecí, avšak tunajší súd naďalej dokončuje aj všetky veci prevzaté z Okresného súdu Trnava od roku 1997 patriace k územnému obvodu okresu Hlohovec...“

Právny zástupca sťažovateľa vo svojom podaní k vyjadreniu okresného súdu uviedol najmä:

„Obranu Okresného súdu Piešťany spočívajúcu v poukazaní na personálne problémy, ktoré by mali byť objektívnou príčinou spôsobujúcou prietahy v konaní, nemožno akceptovať. I podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99 alebo III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako

aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Personálne obsadenie súdu, jeho organizácia, vysoký počet vecí v príslušnom oddelení alebo optimalizácia súdnictva, teda nie sú dôvodmi pre ktoré by malo byť ospravedlnené, tolerované a ústavne udržateľné porušovanie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Taktiež nie je nemožné reagovať na poukázanie rozhodnutia NSS ČR zo dňa 20. 03. 2014, č. k. 16 Kss 9/2013-91. Sťažovateľ nepodal návrh na disciplinárne konanie voči žiadnemu sudcovi, ale domáha sa ústavnej ochrany porušovania jeho základných práv.

K rozpisu procesných úkonov, najmä od 01. 02. 2010 (úradný záznam) do 17. 09. 2013..., t. j. ako 3,5 roka vo veci nebol urobený žiaden relevantný úkon súdu vedúci k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa v pracovnoprávnom spore. V tomto období od 09. 11. 2011 do 28. 05. 2013 bol súd absolútne nečinný, pričom od napadnutia veci [REDAKOVANÉ] do jej listu o pochybnosti o nezaujatosti uplynulo viac ako 1,5 roka. V celom konaní bol porušovateľ nečinný a ak činný bol, tak neefektívne.

Každý súd má možnosť a aj povinnosť zabezpečiť napĺňanie čl. 48 ods. 2 Ústavy SR v každom konaní a v každom štádiu konania, v opačnom prípade, tak súd vytvorí ústavne netolerovateľné nekonanie vo veci.

Vzhľadom k vyššie uvedenému trváme na podanej ústavnej sťažnosti v plnom rozsahu a zároveň sťažovateľ upresňuje a uplatňuje si ďalšie trovy právneho zastúpenia súvisiace s týmto vyjadrením, a to tak, že Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia... [REDAKOVANÉ] na jeho účet... do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezů.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania

nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 89/2013 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 3 C 134/2009):

Dňa 9. apríla 2009 bola Okresnému súdu Piešťany doručená žaloba sťažovateľa proti žalovanému [REDAKOVANÉ], o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru.

Dňa 8. septembra 2009 bolo doručené vyjadrenie žalovaného k návrhu žalobcu na začatie konania.

Dňa 9. septembra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie na okresnom súde. Sťažovateľ bol prítomný. Pojednávanie prebehlo vo veci samej a bolo odročené na 19. október 2009.

Dňa 18. októbra 2009 bolo doručené ospravedlnenie svedka z neúčasti na pojednávaní nariadenom na 19. október 2009 z dôvodu pracovnej vyťaženia.

Dňa 19. októbra 2009 sťažovateľ zmenil petitu návrhu.

Dňa 19. októbra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ bol prítomný. Pojednávanie prebehlo vo veci samej a bolo odročené na 23. november 2009.

Dňa 28. októbra 2009 boli okresnému súdu doručené návrhy žalovanej na vykonanie dokazovania.

Dňa 5. novembra 2009 sťažovateľ požiadal o doplnenie dokazovania.

Dňa 23. novembra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ bol prítomný. Bolo odročené na 1. február 2010.

Dňa 1. februára 2010 sa uskutočnilo pojednávanie. Bez ospravedlnenia sa nedostavili účastníci. Bolo odročené na 22. marec 2010.

Dňa 26. januára 2010 sťažovateľ ospravedlnil neúčast na pojednávaní nariadenom na 1. február 2010 z dôvodu čerpania dovolenky (neskoro zažurnalizované až 1. februára 2010 o 13:30 h – dôvod neznámy, pozn.).

Dňa 1. februára 2010 bolo doručené vyjadrenie žalovanej.

Dňa 15. marca 2010 bol spísaný úradný záznam o zrušení termínu pojednávania nariadeného na 22. marec 2010 z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne.

Dňa 15. marca 2010 okresný súd upovedomil účastníkov konania o zrušení termínu pojednávania nariadeného na 22. marec 2010.

Dňa 11. októbra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie na okresnom súde. Sťažovateľ bol prítomný. Bolo odročené z dôvodu práceneschopnosti sudkyne.

Dňa 29. mája 2013 bol na základe opatrenia predsedníčky súdu pridelený spis inému sudcovi oddelenia „C“ z dôvodu, že zákonná sudkyňa oznámila svoju zaujatosť vo veci.

Dňa 1. októbra 2013 sťažovateľ ospravedlnil neúčast na pojednávaní, ktoré sa malo konať 21. októbra 2013, z dôvodu, že v ten deň má jeho právny zástupca pojednávanie a sťažovateľ si žiadal osobné zastupovanie. Z tohto dôvodu požiadal o odročenie.

Dňa 2. októbra 2013 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaslanie zápisnice z pojednávania, pretože túto nepripojil k ospravedlneniu.

Dňa 10. októbra 2013 okresný súd oznámil, že pojednávanie nariadené na 21. október 2013 je na žiadosť sťažovateľa odročené.

Dňa 21. októbra 2013 sa uskutočnilo pojednávanie na okresnom súde. Účastníci neboli prítomní. Bolo odročené na 27. november 2013.

Dňa 21. októbra 2013 okresný súd vyzval právneho zástupcu žalovaného, aby zabezpečil účasť svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

Dňa 27. novembra 2013 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ nebol prítomný, jeho právny zástupca bol prítomný, odporca aj svedok Badinka boli prítomní, konalo sa vo veci samej. Pojednávanie bolo odročené na 29. január 2014.

Dňa 27. januára 2014 právny zástupca sťažovateľa ospravedlnil neúčast na pojednávaní nariadenom na 29. január 2014 z dôvodu pobytu klienta v zahraničí a svoju neúčast ospravedlnil z dôvodu pretrvávajúcej práceneschopnosti. Požiadal o odročenie.

Dňa 28. januára 2014 okresný súd upovedomil účastníkov o zrušení termínu pojednávania nariadeného na 29. január 2014 z dôvodu práceneschopnosti sudkyne.

Dňa 17. marca 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ ani jeho právny zástupca neboli prítomní. Odporca bol prítomný. Konanie prebehlo vo veci samej. Bolo odročené na 14. apríl 2014.

Dňa 14. apríla 2014 sťažovateľ doručil návrh na doplnenie dokazovania, zmenu petitu a špecifikoval trovy konania.

Dňa 14. apríla 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ bol prítomný. Žalovaný nebol prítomný. Okresný súd uznesením vyhlásil dokazovanie za ukončené. Rozhodol medzitýmnym rozsudkom, ktorým určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné.

Dňa 2. júna 2014 žalovaný doručil odvolanie proti rozsudku zo 14. apríla 2014.

Dňa 6. júna 2014 okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľovi s výzvou na vyjadrenie sa.

Dňa 30. júla 2014 bol spis predložený Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 22. októbra 2014 Krajský súd v Trnave rozsudok okresného súdu potvrdil.

Dňa 21. januára 2015 právny zástupca sťažovateľa požiadal o súčinnosť pri vyžiadaní výplatných pásov od odporcu.

Dňa 10. februára 2015 právny zástupca sťažovateľa požiadal o ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní nariadenom na 18. február 2015 a o jeho odročenie.

Dňa 17. februára 2015 okresný súd upovedomil o odročení pojednávania na neurčito.

Dňa 18. februára 2015 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci neboli prítomní, bolo odročené na neurčito (z dôvodu zaslania spisu ústavnému súdu, pozn.).

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 89/2013 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konanie vo veci sťažovateľa, ktorého predmetom je rozhodovanie o nárokoch z neplatného skončenia pracovného pomeru, nemožno hodnotiť ako fakticky ani právne náročné.

Z hľadiska napĺňania účelu súdneho konania, odstránenie stavu právnej neistoty účastníka konania, pracovnoprávne spory tvoria agendu, ktorá si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená, (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00, II. ÚS 17/09).

2. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa z desiatich nariadených pojednávaní nezúčastnil piatich, z toho na štyroch sa nezúčastnil ani jeho právny zástupca. Túto skutočnosť nemožno nevziať do úvahy pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom, a ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ aj sám prispel k dĺžke konania v jeho veci.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu.

Konanie v pracovnoprávnej veci trvá 6 rokov, čo je už samo osebe neprimerané.

V období od 15. marca 2010 do 11. októbra 2010 (7 mesiacov) bol okresný súd nečinný z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne. Okresný súd bol bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov nečinný od 11. októbra 2010 do 21. októbra 2013 (36 mesiacov). Okresný súd teda v období viac ako 3 rokov nevykonával vo veci žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa. Uvedená nečinnosť má charakter zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov konania, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Objektívne dôvody, na ktoré poukázala predsedníčka okresného súdu, nebolo možné akceptovať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom citovanú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na farchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním napr. na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení súdu (I. ÚS 6/06).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom (bod 1 výroku).

Podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Namietané konanie skončilo na okresnom súde rozsudkom zo 14. apríla 2014 (išlo o rozsudok medzitimny, ktorým okresný súd určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru sťažovateľa je neplatné), ktorý po odvolaní odporcu Krajský súd v Trnave potvrdil.

Okresný súd však pokračuje v namietanom konaní o ďalších sťažovateľom uplatnených nárokoch, preto ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 89/2014 ďalej konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku).

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 6 000 €. Poukázal na to, že *„ide o prednostnú pracovnoprávnu agendu (neplatné skončenie pracovného pomeru pred takmer 6 rokmi s náhradou mzdy) s ohrozeným živobytím sťažovateľa“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie

podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä na dlhé trvanie napadnutého konania, ako aj vzhľadom na povahu veci, ale aj jeho podiel na vzniknutých preťahoch, považuje za primerané priznať vo výške 2 500 € (bod 3 výroku).

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Ústavný súd napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom [REDACTED]. Sťažovateľ žiadal, aby mu ústavný súd priznal úhradu trov konania v celkovej sume 432,30 €.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia neodporuje vyhláške Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, preto priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 432,30 € (bod 4 výroku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2015